

Dissabte 26 de febrer de 2005, Aula 1.4 UB

Seminari 52

Universitat, moviments i transformacions socials

Óscar Rebollo, professor de la UAB-IGOP (Institut de Govern i Polítiques Públiques)

Ponència

Que la universitat pugui jugar un paper amb els moviments i les transformacions socials sorgeix com una reflexió amb la idea de convertir-se en un projecte. Un projecte que vinculi universitat i processos socials de transformació. Com pot ser útil la universitat per als processos de canvi?

Aquesta idea agafa forma al voltant de les següents reflexions:

- *Què no ens agrada de la universitat?* Certa insatisfacció generada per una universitat excessivament al servei de l'economia, sensació de transferència de recursos cap a les empreses. Malestar amb les privatitzacions o amb els usos merament urbanístics de la universitat.
- *Es pot coproduir el coneixement de la universitat i dels moviments socials?* Els moviments i la transformació social necessiten coneixement i també en generen. Existeix una aliança entre mobilització i coneixement, una relació entre processos de canvi i generació de coneixement.
- *L'educació té el potencial de ser transformadora.* És la gent qui aconsegueix fer canviar les coses.

Alguns principis:

- Que la universitat no renunciï a la seva **autonomia**, serà un actor més en relació amb altres actors.
- Que la universitat no renunciï a l'**excel·lència** acadèmica. Mirar de relacionar la potència tradicional de la universitat i la investigació amb els moviments socials.
- **Necessitat d'aprendre.** No treballar amb assignatures sinó amb problemes reals (o millor, amb solucions).

- **Voluntat relacional.** Fins on ha d'arribar aquesta voluntat? Amb qui s'ha de relacionar i amb qui no la universitat?

Des del centre de recerca IGOP de la UAB es vol desenvolupar aquest projecte i s'està molt interessat en les opinions que puguin oferir els assistents a l'acte.

Debat

Es comenta que s'hauria de traslladar aquesta iniciativa a altres universitats, per a evitar la cada vegada major manca d'ideologia a la universitat. S'apunta que el plantejament proposat suposa un desafiament a la universitat actual, implicaria una transformació de l'estructura universitària. Es proposa crear una xarxa per a trobar punts de confluència entre moviments socials i universitat.

Es comenta una certa dificultat en la visualització de com es pot executar el projecte exposat. Com es poden compartir els coneixements generats a la universitat amb els que generen els moviments socials? Potser cal fer-ho primer d'una manera més informal i després veure com es pot formalitzar més. Es qüestiona també si els moviments socials hi estarien interessats, potser la universitat no és en aquest cas l'agent més indicat.

S'apunta com a primer pas necessari, el veure com es produeix el coneixement dins dels moviments socials. Si s'entén el coneixement com un procés, caldrà veure també com es reutilitza, com es gestiona. Es comenta que pot ser interessant equiparar el coneixement dels moviments socials amb el de la universitat, tot i que s'apunta la dificultat de trencar la lògica metodològica acadèmica a l'hora de crear coneixement. Repte important en tractar-se de dos tipus de coneixement diferents. Propostes de creació d'espais de trobada per a analitzar les transformacions socials. Cal pensar un llenguatge per a la coproducció de coneixement.

Óscar Rebollo insisteix en afinar més el diagnòstic del que no ens agrada de la universitat. Surten alguns defectes de la universitat: la seva missió de creadora de professors i de títols, la seva forta disciplina, una certa mitificació i manca d'humilitat, l'objectivació del que es produeix. Es destaca positivament la importància de la possibilitat d'investigar a la universitat, especialment quan es tracta d'investigacions que no serien mercantilment viables. Es comenten també les relacions entre professors i alumnes, el respecte excessiu al que diu el professor, la manca de participació,

d'intercanvi i de qüestionar per part dels alumnes. Una major participació dels alumnes obligaria els professors a fer noves aportacions.

En una altra intervenció es comenta que la relació entre universitat i processos de transformació ciutadana ja es dona actualment, ja existeixen experiències en les quals la universitat ha actuat com un actor més. Potser caldria treure més suc de les experiències pràctiques, involucrar-se més en elles.

Es comenta la idea de construir ciutadania com a finalitat última, però es qüestiona que aquest interès sigui sempre compartit. Com s'ha de construir ciutadania? Es pot organitzar? Ha de sorgir espontàniament?

S'apunten idees per a una major aportació de la universitat al procés de transformació social: creació de plans d'estudis elaborats conjuntament amb la ciutadania, els moviments socials, etc.; fer *practicums* molt més participatius, coproduir coneixement entre tots, adaptar la investigació a les necessitats reals, incorporar la psicologia de les solucions.

En general, es conclou que universitat i moviments socials es poden retroalimentar.